

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZTÁRSASÁGI MAGYAR NYELVI ÉS NYELVHELYESSÉGI VERSENY

2021/2022.

6. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 120 perc áll rendelkezésedre. A feladatlapra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javítótanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Az arannyal megrakott szekerekről is tőlem hallottak először, s hogy az egész környék alagutak szövendekét rejt, amelyből hajdanán bitangok és fegyveres rablók támadtak gyanútlan kereskedőkre, s hogy a kincs egy része, amit a tolvajlók megszereztek, még mindig ott van elrejtve az alagút zugaiban, csak egy bejáratot kéne meglegelnünk, és mind a miénk lehetne...

– Mit gondoltok – vetettem oda magabiztosan az ámuldozóknak –, Szilveszter miért a Malomdombon épített házat; a nagyapám is megmondta, ott fújnak a legerősebb szelek, éppen azért állt ott annakidején a szélmalom... Na, mire gyanakodtok?

Senki nem szólt. Törték a fejüket.

– Na jó, akkor megmondom: a Malomdombon van az alagútrendszer egyik bejárata, sőt az egyetlen még működő bejárata, mert a többi régen beomlasztották azok, akik úgy hitték, visszajöhetnek a kincsért, ha a királyi fogdákból kiszabadulnak, de senki nem érkezett vissza. Onnan aztán senki, s a bejáratok a századok alatt végképp beomlottak... az egy kivételével.

Minden gyerek szeme megcsillanni látszott: aranyak, ékkövek, fegyverek és titokzatos keleti tárgyak... Hamarosan szövetséget kötöttünk, hogy közösen figyeljük Szilvesztert. Minden lépéséről tudásunk lesz. Különösen a kerti járásra-kelésre kellett ügyelnünk, mert azt gyanítottuk, hogy a bejárat csakis a kertben lehet, mert senki nem merészelne ilyen ingatag helyen házat emelni egy üreg fölé. Gondoltuk, módszeresen lerajzoljuk az útirányokat, s ahol a legtöbb út találkozik, ott az alagút bejárata. A figyelmet megkezdtuk. Felosztottuk a napot: Bridorits Pál vigyázta a reggeleket, Kristóf János a délelőttöket, Pethő Gergely az ebédet követő órákat, jómagam pedig a késődélutánokat. Az éjszakai őrzést lehetetlen volt megszervezni. Úgy állapotunk meg, hogy bárki, ha meg tud szökni otthonról, akár tíz-húsz percre is, az rögvest Szilveszter házához lopakodik, s kilesi, ami kileshető.

(Háy János: Dzsigerdilen)

1. Keress ki az **első bekezdésből két vegyes hangrendű főnevet!**

2. Húzd alá, majd pedig nevezd meg a **hangtani változásokat** az alábbi szavakban!

arannyal _____

megszerezték _____

állt _____

végképp _____

3. Keresd ki az **első 4 bekezdésből az összetett főneveket**, és írd őket a vonalra!

4. Mit jelent a következő mondatban jelentkező összetett szó? **Húzd alá az összetett szót**, majd **írd a vonalra a jelentését!**

Különösen a kerti járásra-kelésre kellett ügyelnünk...

5. **Keress ki az utolsó bekezdésből 5 főnévi igenevet, és írd ki őket a vonalra!**

6. **Milyen szófajú** az ámuldozó szó a következő mondatokban?

a) *Mit gondoltok? – vettem oda magabiztosan az ámuldozóknak.* _____

b) *Beszélt az ámuldozó gyerekekhez.* _____

7. **Mit jelentenek** a következő szavak a szövegben? **Kösd össze** a szót a **jelentésével!**

a) szövéndek	1. az, aki lop
b) hajdanán	2. azonnal
c) tolvajlók	3. börtön
d) fogda	4. nagyon régen
e) rögvest	5. olyan, mint a labirintus

8. **Mit jelent** a következő mondat: *Törték a fejüket.*

A meghatározást írd le a vonalra!

9. Keresd meg a következő **szavak pontos leírását!** Az igekötőt tőnek tekintjük.

(1 – szótő, 2 – képző, 3 – jel, 4 – rag)

<i>támadtak</i>	1+1+2+3
<i>legerősebb</i>	1+1+2+4
<i>kiszabadulnak</i>	1+2+3+4
<i>lépéséről</i>	1+3+4

10. Határozd meg a következő **igék idejét, módját, személyét, számát és ragozását!**

	idő	mód	személy	szám	ragozás
<i>visszajöhet</i>					
<i>beomlasztották</i>					

11. Fejezd ki egyetlen **azonos alakú szóval** az alábbi tartalmakat!

tart

}.....

testrész

12. Tedd **felszólító módba** a következő mondatokat! Az ige személye és száma ne változzon!

a) Te mosod a leggyorsabban a kezed. _____

b) Te nem hiszed el egy szavát sem. _____

c) Te kezded a játékot. _____

d) Te most megeszed a reggelidet. _____

13. **Határozd meg** a következő mondat **mondatrészeit!** Jelöld őket **aláhúzással** és **betűjellel!**

A Malomdombon van az alagútrendszer első bejárata.

14. Add meg az idézet utolsó szavának **szófaji** és **mondatrészi** szerepét!

*Az rögvest Szilveszter házához lopakodik, s kilesi, ami **kileshető**.*

kileshető – szófaj: _____ mondatrész: _____

15. **Állapítsd meg a következő mondatok fajtáját, és tedd ki a hiányzó írásjeleket!**

Írd a vonalra a megoldást!

Na, mire gyanakodtok _____

Senki nem szólt _____

De jó lenne, ha most senki nem szólna _____

Jaj, de jó, senki nem szól semmit _____

16. Lásd el **-val, -vel** raggal az alábbi szavakat!

Nikolett _____

Horváth _____

pléh _____

Lukács _____

17. **Válaszd el** a következő szavakat **minden lehetséges helyen!**

Lea _____

hegyek _____

edzi _____

tölggyerdő _____

18. **Ly vagy j?** Pótold a hiányzó hangokat!

akadá__ cseké__ ga____ gó__a gömbö__ű
harká__ muszá__ rejté__ szeszé__ tenge____

19. **Pótold a hiányzó szavakat** az alábbi közmondásokban!

- a) Egy _____ nem csinál nyarat.
- b) Él, mint _____ a vízben.
- c) Hallgatni _____.
- d) Jó _____ idő kell.

20. Melyik mondatban **van hiba**? **Húzd alá**, majd pedig **javítsd ki**!

Megtanulhassuk a leckét.

Vigyázzunk a fákra, ne fagyjanak el!

JAVÍTÁSI KULCS A 6. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2022. évi köztársasági Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Verseny)

1. *bitangok, zugaiban, bejáratot* (2x0,5=1 pont)
2. **arannyal** – (írásban jelölt) teljes hasonulás (4x0,25=1 pont)
megszerezték – részleges hasonulás (zöngétlenedés)
állt – rövidülés
végképp – teljes hasonulás (zöngétlenedés)
3. *Malomdombon, nagyapám, szélmalom, alagútrendszer, alagutak* (5x0,2=1 pont)
4. járkálást, jönnek-mennek (aláhúzás + jelentés) (2x0,5=1 pont)
 Más hasonló megfogalmazás is elfogadható.
5. *megcsillanni, megszervezni, emelni, szökni, ügyelniünk* (5x0,2=1 pont)
6. a) főnév b) (folyamatos) melléknévi igenév (2x0,5=1 pont)
7. a) – 5, b) – 4, c) – 1, d) – 3, e) – 2 (5x0,2=1 pont)
8. (erősen) gondolkodtak (1 pont)
Más hasonló megfogalmazás is elfogadható.
9.
támadtak 1+3+4
legerősebb 1+1+2+3
kiszabadulnak 1+1+2+4
lépéséről 1+2+3+4 (4x0,25=1 pont)
10. Megoldás (10x0,1=1 pont)

	idő	mód	személy	szám	ragozás
<i>visszajöhet</i>	jelen	kijelentő	3	egyes	alanyi
<i>beomlasztották</i>	múlt	kijelentő	3	többes	tárgyas

11. fog (1 pont)
12. a) Te mossad / mosd a leggyorsabban a kezed! (4x0,25=1 pont)
 b) Te ne higgyed / hidd el egy szavát sem!
 c) Te kezdjed / kezd a játékot!
 d) Te most edd meg / egyed meg a reggelidet!

13. A Malomdombon van az alagútrendszer első bejárata. (5x0,2=1 pont)

Hh Jb Jki

Megjegyzés: csak az aláhúzott és betűjellel jelölt mondatrészekért jár a 0,2 pont. Az alanyt és az állítmányt nem kell betűjellel jelölni.

14. kileshető – szófaj: (folyamatos) melléknévi igenév, mondatrész: alany (2x0,5=1 pont)

Megjegyzés: **a kileshető** a háznál van. – alany

15. Na, mire gyanakodtok? – kérdő mondat

Senki nem szólt. – kijelentő mondat

De jó lenne, ha most senki nem szólna! – óhajtó mondat

Jaj, de jó, senki nem szól semmit! – felkiáltó mondat (4x0,25=1 pont)

16. a) Nikolett-tel, b) pléhvel vagy pléhkel c) Horváthtal, d) Lukáccsal (5x0,2=1 pont)

Megjegyzés: a pléhvel vagy pléhkel 2x0,2 pontot ér.

17. Lea: Le-a; hegyek: he-gyek; edzi: e-dzi; tölgyerdő: tölgy-er-dő (4x0,25=1 pont)

18. akadály, csekély, gally, gólya, gömbölyű, harkály, muszáj, rejtély, szeszély, tengely (10x0,1=1 pont)

19. Egy **fecske** nem csinál nyarat. Él, mint **hal** a vízben. Hallgatni **arany**. Jó **munkához** idő kell. (4x0,25=1 pont)

20. Megtanulhassuk a leckét. – Megtanulhatjuk a leckét. **1 pont**